

JOHANES

strašlivý vládce hor a všivej stalker

pohádková komedie o zlejš duchách a hodnejš lideš

uvádí Divadelní spolek F. A. Šubert Dobruška

V roce 2026 si připomínáme 175. výročí narození Aloise Jiráska. A protože se tento autor narodil v našem kraji a po celých pohraničních horách se jako červená (a červeně značená) nit vine turisťcká stezka nesoucí jeho jméno, rozhodli jsme se toto jubileum připomenout rekovným divadelním činem.

Jako zdrojovou látku jsme vybrali alegorickou... co vlastně? Pohádku? Komedii? Sařru? Parodii? Těžko říct. Prostě a jednoduše jsme vybrali nacionalisťcky laděnou alegorickou hru **Pan Johannes**. Premiéra tohoto kusu, napsaného pro Národní divadlo, proběhla 12. prosince 1909 v Městském divadle plzeňském, pro něž ho nastudoval Vendelín Budil. Zřejmě se ptáte: Proč v Plzni a nikoli ve Zlaté Kapličce? Odpověď je prostá. Ředitel Národního divadla Gustav Schmoranz odmítl Jiráskův scénář jako žalostný brak, pročez musel slovutný mistr obstarat někoho, kdo bude ochoten ujmout se jeho díla. Tohoto ochotníka našel ve zmíněném Budilovi. Plzeňská premiéra byla přijata poněkud vlažně, přesto nakonec Schmoranz svolil s inscenací v Národním divadle (premiéra 16. února 1910). Důvody, proč tento Jiráskův počin vyvolal tolik rozpaků, odhaluje reakce dobové kriřky:

Že se rozpakovalo Národní divadlo uvěsř na scénu **Pana Johannes**a pana Aloise Jiráska, nedivím se. Dnes, kdy tuto „alegorickou pohádku“, ve skutečnosř senilní dramaťcký brak, opravdu provedlo, mám jen respekt k odvaze, s níž se dopusřlo tohoto hřichu proř umění. (Jiří Karásek ze Lvovic)

Snad ještě drřvějšiř hodnocení objevíme na serveru aloisjirasek.cz, který je jinak určen k vychvalování mistrovš tvorby:

Téměř neznámá Jiráskova hra je právem zapomenutá... Jirásek v této hře vytvořil jedno ze svých nejhoršich děl. Hloupý příběh, nudné dialogy, prkenné postavy, nelogický děj i chování jednotlivých postav. Oživovat ji nemá smysl, leda tak jako ukázkou toho, že i velký Mistr se někdy utne.

Pravdou je, že **Pana Johannes**a odmítala hrát profesionální divadla, a dokonce i ochotnické soubory. Jiráskovi tedy nezbylo, než hru přepsat pro loutky (tato vysloveně pohádková verze měla premiéru 15. dubna 1917). Pan Johannes neboli Rýbrcouľ, orlická obdoba Krakonoše, měl u děř vždy úspěch.

No, a teď si zřejmě kladete otázku, proč se náš divadelní soubor rozhodl „oživit“ **Pana Johannes**a, což prý „nemá smysl“. Důvodů je hned několik. Tak zaprvé: Milujeme výzvy. A tahle je teda pořádná. Zadruhé: Jiráskova archaická češřna. Prostě neodolatelná. Na řadě míst ji necháváme zaznít v autenřcké podobě. Zatřetě: Originální předlohou jsme se opravdu nechali inspirovat jen **velmi volně**. Chceme diváky pobavit **veselohrou s prvky kabaretu**, v níž si to zdravě z Jiráskova scénáře podává ruku s komediálním nadhledem žhavé současnosř přes propast více než stoleř.

A tak se milí diváci mohou těšit v první řadě na laskavý humor, s nímž je vyprávěn romanřcký (a chvílemi pekelně dramaťcký) souboj dvou hrdinů o milovanou princeznu. To všechno za asistence bodrých horalů, kteří nejdou daleko pro vřpné komentáře bizarních událosř. Nechybí ani posvátná stráž horského lidu, stejně jako proradní duchové. V hlavních úlohách se představí Vilém Janeček jako Pan Johannes, Jitka Frelichová jako princezna Kačenka a Václav Mervart jako zběhlý student Tomáš.